

Neuchâtel Cumhuriyeti ve Kantonu'nun temel ilke ve prensipleri

ONİKİ SORUDA KONU

YABANCI BİR ÜLKEDEN YA DA BAŞKA BİR KANTONDAN GELEREK NEUCHÂTEL'E YERLEŞİYORSUNUZ. VEYA BU KANTONDA YAŞAMAKTASINIZ VE YENİ GELENLERİ KARŞILIYORSUNUZ. YAŞAMAYI SEÇMİŞ OLDUĞUNUZ BU DEVLETİN TEMEL İLKELERİ NELERDİR? 24 EYLÜL 2000 TARİHLİ NEUCHÂTEL ANAYASASININ 1. MADDESİNİN TARİF ETTİĞİ GİBİ «DEMOKRATİK, LAİK, SOSYAL VE TEMEL HAKLARIN GÜVENCESİ BİR CUMHURİYET» NE DEMEKTİR? BUNLARI AÇIKLAMAK, VE NEUCHÂTEL KANTONU'NU DAHA İYİ TANITMAK İÇİN SİZLERE «NEUCHÂTEL CUMHURİYET VE KANTONU'NUN TEMEL İLKE VE PRENSİPLERİ», «HOŞGELDİNİZ» ADLI BİR BROŞÜR, BİR KÜLTÜR AJANDASI, VE YURTTAŞLIK BİLGİLERİ KURS PROGRAMINI İHTİVA EDEN BİR BELGELER PAKETİ VERİYORUZ.

NİÇİN BÖYLE BİR UYGULAMA?

Devletin temel ilke ve prensipleri genel olarak, somut hukuki kurallardan oluşan ve İsviçreli ya da yabancı herkesin saygı göstermekle yükümlü olduğu yasalarda yazılıdır. Prensiplerin kendisine bağlanan hiç bir hukuki yükümlülük olmasa da Neuchâtel gibi bir devletin işleyebilmesi için çoğunluğun bu prensipleri tanıması, saygı göstermesi ve savunmaya hazır olması gerekir.

NEUCHÂTEL CUMHURİYET VE KANTONU NASIL TANIMLANIR?

Liberal, demokratik, sosyal ve laik bir devlettir. Bu, insanlarına temel hak ve özgürlükleri garanti eden, halkın yönetime katılımını gerçekleştiren, vatandaşlarına sosyal güvence sağlayan, din devleti olmayan ve din özgürlüğünü güvence altına alan devleti ifade eder.

ÖZGÜRLÜKÇÜ HUKUK DEVLETİ NE DEMEKTİR?

Bu, insanın temel haklarını güvence altına alan devlettir. Bu hakların başında insanlık onurunun korunması, insanlık dışı ve alçaltıcı muamaleye tabi tutulmama hakkı gelir. Devlet, bireyi her türlü işkence ve zulme karşı korumakla yükümlüdür.

ÖZGÜRLÜKLER TEMEL HAKLAR MIDIR?

Evet. Yaşama hakkı, bireysel özgürlük, evlenme hakkı, dil ve din özgürlüğü gibi, kişisel alana ilişkin özgürlükler; düşünce ve ifade özgürlüğünü, bilgi edinme özgürlüğünü, dernek kurma, toplantı ve gösteri yapma özgürlüğünü kapsayan iletişim özgürlükleri ve son olarak mülk edinme özgürlüğü, ekonomik girişim özgürlüğü ve sendikal özgürlük gibi, ekonomik özgürlükler sözkonusudur.

BAŞKA HANGİ HAKLAR GÜVENCE ALTINDADIR?

İnsanlık onuru açısından vazgeçilmez olan eşit muamele prensibi, ayrımcılığın yasaklanması ve ayrıca, insanlık onurunun korunması açısından vazgeçilmez olan bazı hizmetleri devlet garantisi altına alan sosyal haklar da güvence altındadır.

ÖZGÜRLÜKLER KISITLANABİLİR Mİ?

Devlet bunu yapabilir, çünkü bazı özgürlükler birbirleriyle çatışma halindedir. Örneğin, birilerinin ifade özgürlüğü, bazı durumlarda, başka birilerinin inanç özgürlüğünü zedeleyebilir. Bireysel özgürlüklerle kamu yararının çeliştiği durumlarda da devlet kısıtlamalar getirebilir. Bununla birlikte, bu alandaki her kısıtlama yasal bir temel üzerine oturmalı ve kamu yararına olmalıdır.

BIENVENUE
WILLKOMMEN
BENVENUTI
WELCOME
BEM-VINDO
BIENVENIDA
MIRÉ SE VJEN
DOBRODOŠLI
HOŞGELDİNİZ
KU SOO DHOWOW
BUN VENIT
SZERENCSESEN ERKESZTEK
VÍTEJTE
أهلا وسهلا

HOŞGELDİNİZ

DEMOKRATİK DEVLET NE DEMEKTİR?

İktidarın halka ait olduğu bir devlettir. Halkın kendi temsilcilerini parlamentoya veya hükümete seçtiği temsili demokrasi rejimiyle, halkın ayrıca inisiyatif ve referandum yoluyla direkt katılımını sağlayan doğrudan demokrasi rejimini birbirinden ayırdetmek gerekir. İsviçre ve Neuchâtel'de doğrudan demokrasi yürürlüktedir.

POLİTİK HAKLARDAN KİMLER YARARLANIR?

Bu haklar vatandaşlara tanınmıştır. Ülkelerin büyük bir kısmında, yabancılar vatandaşlık haklarından dışlanmışlardır. İsviçre'de, federal düzeyde, sadece 18 yaşını doldurmuş İsviçreli bu haklardan yararlanabilirler. Ama Neuchâtel kantonu 2000 yılı Anayasası'nda bu hakkı yabancıların belirli kesimlerinin de yararlanabileceği bir biçimde genişletmiştir.

HANGİ YABANCILAR OY KULLANABİLİRLER?

Neuchâtel kantonunda, 18 yaşını doldurmuş ve yerleşim izni (C permisi) olan yabancılar:

- kanton sınırları dahilinde en az beş yıldan beri oturuyor olmaları halinde, kanton düzeyinde seçme hakkına,
- kanton sınırları dahilinde en az bir yıldan beri oturuyor olmaları halinde, belediye düzeyinde seçme ve seçilme hakkına sahiptirler.

SOSYAL DEVLET NE DEMEKTİR?

Sosyal devlet sosyal adaleti ve bunun herkesi kapsamasını temin eder. Her bireyin bir meslek edinmesi, işinin olması, uygun bir evinin olması, sosyal güvencelerinin (işsizlik, yaşlılık, hastalık, kaza) olması için sosyal tedbirler alır. İnsanlık onuru açısından vazgeçilmez olan sosyal hakları, yani asgari yaşam koşulları ile beraber yeterli ve ücretsiz temel eğitim hakkını garanti eder.

LAİK DEVLET NASIL TANIMLANIR?

Kamu kurumlarının kiliselerden ayrıldığı bir devlettir. Devlet dini yoktur, ama din özgürlüğünü tanıyan bir rejimdir. Bu özgürlük, vicdan ve inanç özgürlüğü gibi, ibadet özgürlüğünü de kapsar. Bu özgürlük gereğince, Neuchâtel'e bağlı bir belde yönetimi bir müslüman kız öğrencinin sınıfta başörtüsü takmasını yasaklayamaz. Ama aynı özgürlük bir kadın öğretmen için geçerli değildir, çünkü böyle bir durum devlete ait okullarda inançlar karşısında tarafsızlık ilkesine aykırıdır.

Devlet bütün dini ve felsefi inançlara açık olmak zorundadır. Ama bu, devletin üç hristiyan kilisesine, kamu yararına kuruluşlar statüsü tanımasını engellemez.

VE HOŞGÖRÜ?

Özgürlükçü, sosyal, demokratik ve laik bir devlet, kendini oluşturan bireylerin, düşünce çeşitliliğini kabul ettiklerini ve hoşgörüyü karşıladıklarını varsayar. Çokkültürlü bir toplumun dengesini, sadece hoşgörü ve açığırgörüşlülük güvence altına alabilir.

ne.ch

RÉPUBLIQUE ET CANTON DE NEUCHÂTEL

**SERVICE DE LA COHESION
MULTICULTURELLE**
AVENUE LÉOPOLD-ROBERT 90
2300 LA CHAUX-DE-FONDS
T +41 (0)32 889 74 42
F +41 (0)32 889 62 49

Neuchâtel Anayasası metnini www.ne.ch
ya da www.ne.ch/constitutionNE internet
adreslerinden inceleyebilirsiniz.